

18. ՊՈԼՈՏ ԿՅՈՎ

Մեկ կնիկըմ կիլնը, անու իրիքյ ախչիկ կիլնը, մեկ խուրթ ը, երկու՝ ուր մատեն ին: Ան երկուսըն լավ կը շախը, ան մեկըն գլիշիր-ցերեկ կը տըփը:

Իրիքյն էլ կերողկը վարժատուն: Ան մեկըն շատ հիմաստուն կիլնը, ան մեկէլքյիր՝ թու պան չըն գլըտը աշխարքը վերա:

Էն էլ կը գա, գան խուրթ ախչիկ կը թանը հեռճիվ անցը, կը գարկը:

Ախչկան կըսը. — Քու խոգյին իլնի, իս քյի տ'անիմ կովարած: Ալ ըգքյի չըմ հորողկի վարժատուն:

Անուշ գատ կը տա ուր ախչըկտիր ուտին, անիկ կը մընա անութի: Ան էլ լալելեն կը գա փարգախ՝ մատ պոլոտ կով:

Պոլոտ կովն էլ կըսը. — Մը՝ վախանա, ախչը՝, իս իմ տեղ տ'երեծամ ռըհաթ, իս չըմ փախը, ուր տու ինիս հիտիվ ծը, նեղանա:

Ախչիկ օր վըր ավուր կը կըտըրծանա, կը կալվանա, ինչ ի՝ ըզկով կերեծա:

Մերն էլ կիլնը, հուրիշ ախչըկտիր կերողկը հեռճիվ կովուն, կըսը. — Թըղ ան չըկալվանա:

Ինչ երկու քուր կերթան հեռճիվ կովուն, կով կը փախը սանրեսար: Երկու ախչիկ էնկանդար կը թըղնին հիտիվ կովուն, քըլըտիմքյ ոտնիր վե կը գա տակ երկու քուրուչ:

Կըսին. — Ա՛լ թաբա, մինքյ նա կով չըտանինքյ, ըզմի սպանից նա կով:

Ան էլ կիւնը, ինչկանդանոսկը, առծաթ կիւնը, կը կախը ուր
ախշըկտիրու վըզքիր, ան մեկէլ ախշիկ կը տըփը, անուըը
կերուկը՝ կիւ տանի, էրեծա:

Ախշիկ լաւելեն կը գա փարգախ:

Պոլոտ կիւ կըսը. — Ընչի՞ կը վախանաս, ախշի՛, վըրե՞ կը
լաւ:

Ախշիկն էլ կըսը. — Իմ էրկու քուրուչ ոսկը, առծաթ կա, ծի
չըկա, իմ մեր ծի կը տըփը, կը թաղկը տուս տընեն:

Ան էլ կըսը. — Մը՛ վախանա, ախշը՛, դու ըզծի ա՛ռ, տա՛ր,
էրեծա՛, քի դաւը չըկա խիտ:

Կիւնը, ըզպոլոտ կիւ կը տանը, կէրեծա:

Պոլոտ կիւ կըսը. — Թա՛լ, զիմ պուչ պըռնը՛, հիտիվ ծի արը՛:

Ան էլ ըզպոլոտ կիւ պուչ կը պըռնը, հիտիվ անու կէրթա:
Կը տանի մեղ ծուրըմ վե, կը տեսնա՛ պառաւըմ գի հանտե մստիր:

Կըսը. — Պառա՛վ, անանաթ մա ախշիկ, խուրիտ շախիս:

Ախշիկ կը մըռնա հանդե: Պառաւ կուղ կիւնը, կը քըռնը:

Կըսը. — Ախշը՛, գի իս կը քըռնիմ, սիվ ճուր գա, ըզծի չակախ-
ցուցիս, սըվտակ ճուր գա, ըզծի չակախցուցիս: Ինչ տեղին գա,
ըզծի ակախցուցիս:

Պառաւ քըռնաւ, սիվ ճուր իրի, ախշիկ չակախցուց, սըվ-
տակն էլ իրը, չակախցուց, տեղին իրը, ակախցուց:

Ան էլ էլաւ, ախշըկան գըլախ մըտուց մաչ ան ճըրոււն, ոսկը
գըռնդիր կախվաւ ականջեն, անու վիզ հըմեն էլաւ ոսկը:

Հեւարին ախշիկ ուրախ-գուրախ էկաւ տուն, մեր տեսաւ՝
ախշկան վըզեն զըմեն ոսկը յը, ականջքիր զըմեն ոսկը գիւնդ ը:

Էսաց. — Սի՛վ կապիս, ալ տու մ՛էրթա՛, վաղ իմ ախշըկտիր
ըզկիւ տը տանին, էրեծան:

Էրկու քուր էլան, ըզպոլոտ կիւ տարան, կէրեծան:

Պոլոտ կիւ էսաց. — Ախշըկտիր՛, թալըքե՛ք, զիմ պուչ պըռ-
նեցե՛ք:

Էլան, ըզկիւ պուչ պըռնիցին, մտան մաչ ծուրոււն: Տեսան
պառաւըմ գի մստիր անտեղ:

Էսաց. — Պառա՛վ, անանաթ մա էրկու ախշիկ:

Պառաւ էսաց. — Շա՛տ աղեկ, ախշըկտիր՛, իս կուղ կէլիմ,
կը քըռնիմ, սըվտակ ճուր գա, ծի մ՛ակախցուցեք, տեղին էլ գա,
մ՛ակախցուցեք, ինչ սիվ գա, ըզծը ակախցուցեք:

- Պառա՛վ, - կը բռռան, - պառա՛վ, պառա՛վ, սիվ ճուր էկավ, իլի՛ վե:

Կիւնը պառավ, գերկուսն էլ կը խուրը մաճ ճըրհուն, հըմեն մեկի ճակտեն սիվ գատըմ կը կախվը:

Կը տեպնա ճակատ, կը տեպնա իրիս, կառնին ըզկիւ, կը գան տուն:

Մեր կիւնը, ըզխուրթ ախշիկ կը թալը հեռճիվ դարբը, կըսը. — Նարիկ քիւ օղաթն ը:

Լաւելեն ախշիկ կիւնը, կը գա փարգախ:

Պուլտ կիւ կըսը. — Մի՛ լա, ախշը՛, Աստված հղորմած ը:

Խըլխուսն շուտ ախշիկ կիւնը վե, մեր կըսը. — Ախշը՛, ըզքիւ պուլտ կիւ տը գինիմ, համեն նա պուլտ կիւն ը կանի խա քի:

Ախշիկն էլ լաւելեն համա գինք կը թալը փարգախ:

Պուլտ կիւ կըսը. — Ախշը՛, վըրե՞ կը լա:

Ախշիկ կըսը. — Վուլա՛, ըզքի տը գինին, էն հապով կը լա:

Պուլտ կիւ կըսը. — Մը՛ վախանա, թըխ ձի գինին, իս տըլ-նիմ տաւ լեղի, մարթ չըկանա ուտը, տաւ մընակ կիր: Իմ ոսկըռ-քիւրն էլ բիթուն բահրաւը, ոսկը յը, քանը սաղ իս, իմ ոսկըռքիւրն ծախիս, ուտիս, չըխըլըսնը:

Առաւոտտուն կը պիրին, պուլտ կիւ կը տընին գյետին, կը գինին, անու միս կանին կավուրմա, ախշըկտիր ու մեր ինչ կու-տին, կը տաննանա վար անունց, ամընով կը տան գան հեթիմ ախշիկ, կըսին՝ տա՛ր, կի՛, բալքը մեռնիս:

Ախշիկ կուտը, կը քաղցրանա ախշկան խամար: Ոսկըռքիւրն էլ կը բահրաւը, կը տանը ծախը ուր խամար:

Ան կը խասնը ուր մըրագ, դիւ էլ՝ քիւն:

